

جمعیت جهان و روند رشد آن

ترجمه: کمال مدرس

براساس برآورد انجام شده در اواسط سال ۱۹۹۲ جمعیت جهان به ۵/۵ میلیارد نفر رسید که بیانگر نرخ رشد سالیانه ۱/۷ درصد است. بدین معنی که در سال ۱۹۹۲ تعداد ۹۳ میلیون نفر به جمعیت جهان اضافه شده بود.

از سال ۱۹۵۰ تا ۱۹۹۲ جمعیت جهان به بیش از دو برابر افزایش پیدا کرد، یعنی از رقم ۲/۵ میلیارد به رقم ۵/۵ میلیارد بالغ شد. تا پایان قرن بیستم، جمعیت کل جهان با افزایش ۷۴۹ میلیون نفر به آن، به ۶/۲ میلیارد نفر می‌رسد.

پیش‌بینی می‌شود این افزایش تا سال ۲۰۲۵ با توجه به روند نرخ رشد و مطابق نتایج پیش‌بینی با گزینه وسط سازمان ملل متحد^(۱) (جدول شماره ۱) به ۸/۵ میلیارد نفر برسد.

جدول شماره ۱. پیش‌بینی جمعیت جهان با گزینه وسط

سال	جمعیت (میلیارد نفر)
۱۹۵۰	۲/۵
۱۹۹۰	۵/۳
۱۹۹۲	۵/۵
۲۰۰۰	۶/۲
۲۰۲۵	۸/۵

از سال ۱۹۷۵ تاکنون، نرخ رشد جمعیت جهان سالیانه به‌طور ثابت ۱/۷ درصد بوده است. انتظار می‌رود این روند نرخ رشد از سال ۱۹۹۵ تا سال ۲۰۰۰ سالیانه به ۱/۶ درصد کاهش یابد (جدول شماره ۲).

رقم اخیر پایین‌ترین نرخ افزایش در دوران بعد از جنگ جهانی دوم می‌باشد. پیش‌بینی می‌شود بعد از سال ۲۰۰۰، نرخ رشد جمعیت جهان مستمراً سیر نزولی پیماید تا اینکه در بین سالهای ۲۰۲۰ الی ۲۰۲۵ به ۱ برسد.

جدول شماره ۲. نرخ رشد جهانی جمعیت و افزایش سالیانه:

بر مبنای گزینه وسط طی سالهای ۱۹۵۰-۲۰۲۵

دوره	افزایش سالیانه (میلیون نفر)	نرخ رشد سالیانه (درصد)
۱۹۵۰-۱۹۵۵	۴۷	۱/۸
۱۹۶۵-۱۹۷۰	۷۲	۲/۱
۱۹۷۵-۱۹۸۰	۷۴	۱/۷
۱۹۸۵-۱۹۹۰	۸۸	۱/۷
۱۹۹۰-۱۹۹۵	۹۳	۱/۷
۱۹۹۵-۲۰۰۰	۹۴	۱/۶
۲۰۰۰-۲۰۲۵	۸۵	۱/۰

جمعیت جهان در فاصله سالهای ۱۹۸۵ تا ۱۹۹۰، ۴۴۱ میلیون نفر افزایش پیدا کرد، یعنی به‌طور متوسط هر ساله ۸۸ میلیون نفر، در حالی که افزایش جمعیت در بین سالهای ۱۹۵۰ و ۱۹۵۵ هر ساله بالغ بر ۴۷ میلیون نفر بود و بعد از آن زمان رشد جمعیت سیر صعودی پیدا نمود. پیش‌بینی می‌شود که این روند رشد در بین سالهای ۱۹۹۵ تا ۲۰۰۰ با افزایش سالیانه ۹۴ میلیون نفر ادامه یابد (جدول شماره ۲). اما بعد از سال ۲۰۰۰، پیش‌بینی شده است که میانگین افزایش سالیانه جمعیت جهانی سیر نزولی پیدا کند و طی سالهای ۲۰۰۰-۲۰۲۵ سالیانه به ۸۵ میلیون نفر تنزل نماید.

ارقام فوق، طبق پیش‌بینی‌های سازمان ملل از جمعیت جهانی، بدست آمده که اساس آنها مبتنی بر محاسبه گزینه وسط است. علاوه بر آن سه فرض دیگر بر اساس نرخ زاد و ولد برای پیش‌بینی جمعیت جهان تا سال ۲۰۲۵ مطرح گردیده است.

اگر رقم ۵/۳ میلیارد نفری سال ۱۹۹۰ را به‌عنوان جمعیت پایه در نظر بگیریم، با فرض اول (گزینه

بدینانه) جمعیت دنیا به ۹/۱ میلیارد نفر بالغ می‌شود و طبق گزینه وسط (جدول شماره ۱) رقم جمعیت به ۸/۵ میلیارد نفر می‌رسد.

طبق فرض سوم (گزینه خوشبینانه باروری) پیش‌بینی شده است که جمعیت جهان، تا سال ۲۰۲۵ به ۷/۹ میلیارد نفر خواهد رسید.

به منظور بررسی تطبیقی، فرض چهارمی نیز، در پیش‌بینی‌ها منظور شده که طبق آن سطح باروری جهان تا دوره ۲۰۲۰-۲۰۲۵ ثابت و هم‌تراز دوره ۱۹۹۰-۱۹۸۵ در نظر گرفته شده است. براساس فرض اخیر جمعیت جهان در سال ۲۰۲۵ به ۱۰/۴ میلیارد نفر می‌رسد.

طبق گزینه وسط این پیش‌بینی، نرخ رشد سالانه جمعیت جهان از رقم ۱/۷ درصد در دوره ۱۹۸۵-۱۹۹۰ به رقم ۱ درصد در دوره ۲۰۲۰-۲۰۲۵ تنزل خواهد یافت. حال آنکه طبق مفروضات گزینه‌های اول و سوم انتظار می‌رود نرخ رشد سالانه جمعیت به ترتیب به ارقام ۱/۳ درصد و ۰/۷ درصد در دوره اخیر تقلیل یابد.

حجم جمعیت جهان: بر مبنای گزینه‌های سه‌گانه

